

Beheerovereenkomsten 2023-2027

Webinar voor consultants - 11 december 2025

Wat?

- ▶ **Overeenkomst met de VLM binnen het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)**
- ▶ **Vrijwillig**
- ▶ **Tijdelijk, looptijd van 5 jaar**
- ▶ **Vaste locatie**
- ▶ **Maatregelen en voorwaarden die verder gaan dan de bestaande verplichtingen**
- ▶ **Jaarlijkse vaste vergoeding voor inkomensverlies, beheerkosten en administratie**

Waarom?

- ▶ **Versterken van de biodiversiteit, bufferen en verbinden van kwetsbare landschapselementen, beheren van houtige landschapselementen in landbouwgebied.**
- ▶ **Creëren van een meerwaarde voor landbouwers.**
 - Vaste inkomsten ↔ fluctuerende marktprijzen (diversificatie)
 - Lonend alternatief op minder rendabele gronden
 - Meerwaarde voor gronden met wettelijke beperkingen
 - Verlonen van ecosysteemdiensten
 - Gratis advies, administratieve ondersteuning en begeleiding van bedrijfsplanner
 - Indirecte voordelen:
 - Nuttige insecten, koolstofopbouw, waterhuishouding,...

Wie?

► Landbouwers

= voldoen aan de definitie van een “actieve landbouwer”

- Ondernemingsnummer, BTW-nummer, standaard verdien capaciteit,...

► Andere grondgebruikers (niet-actieve landbouwers)

- Beschikken over een klantnummer bij het Agentschap voor Landbouw en Zeevisserij
- Jaarlijks een verzamelaanvraag indienen
- Minstens één perceel in gebruik hebben en registreren
- Op dat perceel een minimumactiviteit uitvoeren (= moet subsidiabel zijn)

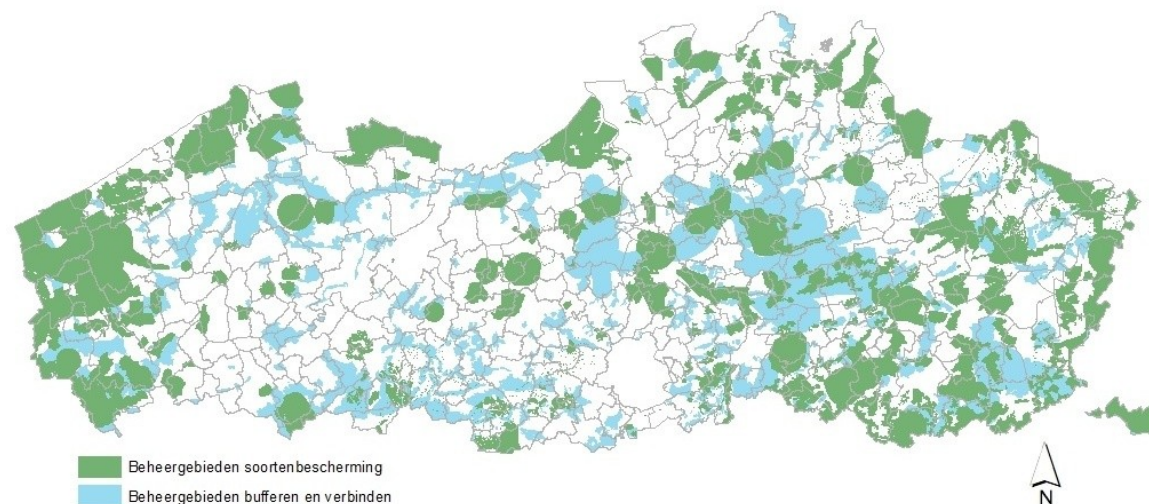
Opgelet! Aan bovenstaande voorwaarden moet ook voldaan zijn tijdens de looptijd!

Waar?

► Op of langs subsidiabele landbouwpercelen

- Onderhoud houtige kleine landschapselementen overal in Vlaanderen
- Overige beheerpakketten enkel binnen die gebieden waar ze het meest bijdragen aan de doelstellingen (= beheergebieden)

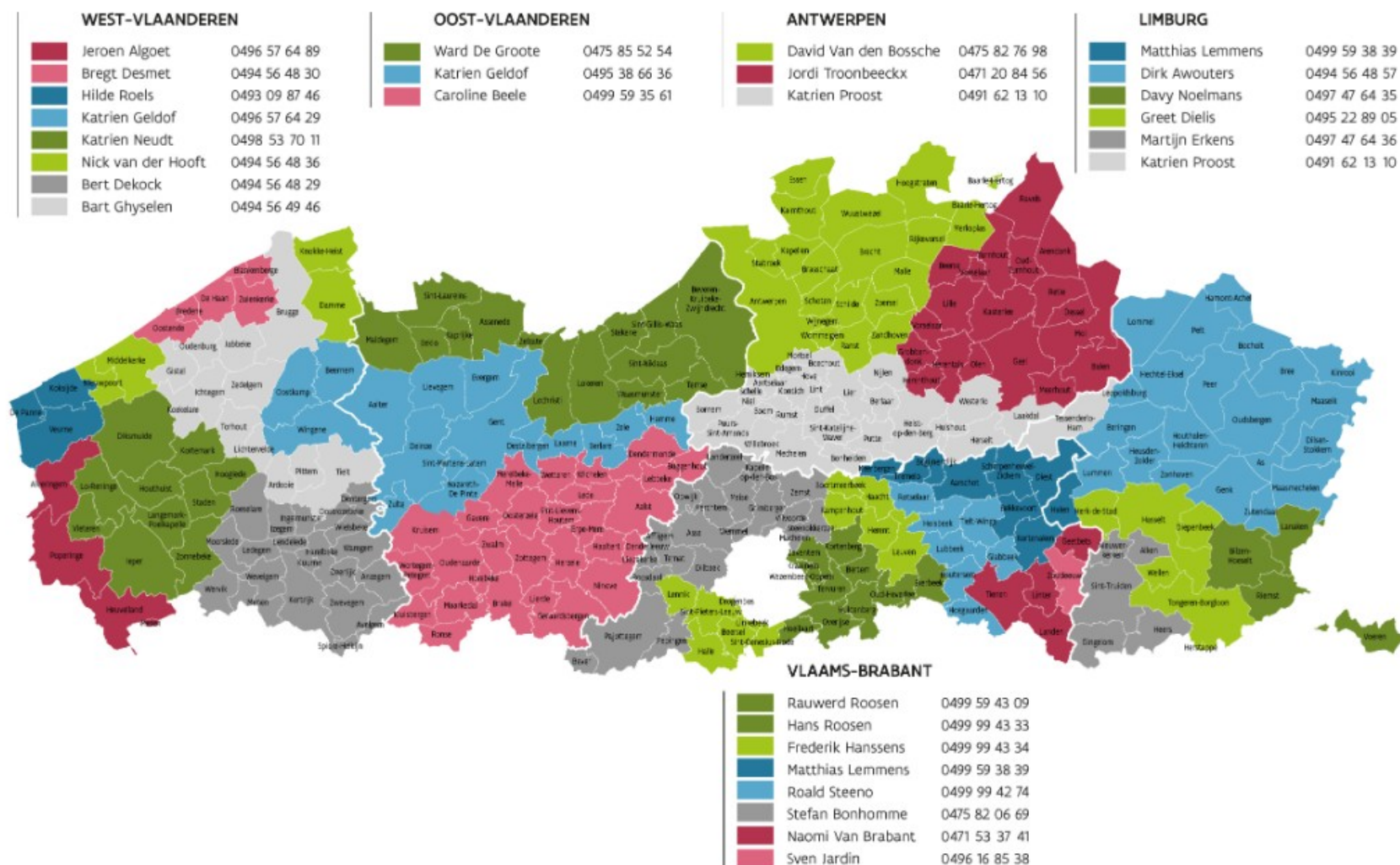
De beheergebieden zijn terug te vinden op [Geopunt](#) | [Digitaal Vlaanderen](#)

Bedrijfsplanner

- ▶ Actief binnen een vast werkingsgebied
- ▶ Overloopt samen met de landbouwer de mogelijkheden op het bedrijf
- ▶ Maakt in overleg met de landbouwer de aanvraag en de overeenkomst op
- ▶ Begeleidt landbouwers bij de uitvoering van de beheerovereenkomst
- ▶ Contact opnemen
 - Via de [contactgegevens op de website van de VLM](#)
 - Door een terreinbezoek aan te vragen via het [BO Loket](#)

Bedrijfsplanner

Vlaanderen
is open ruimte

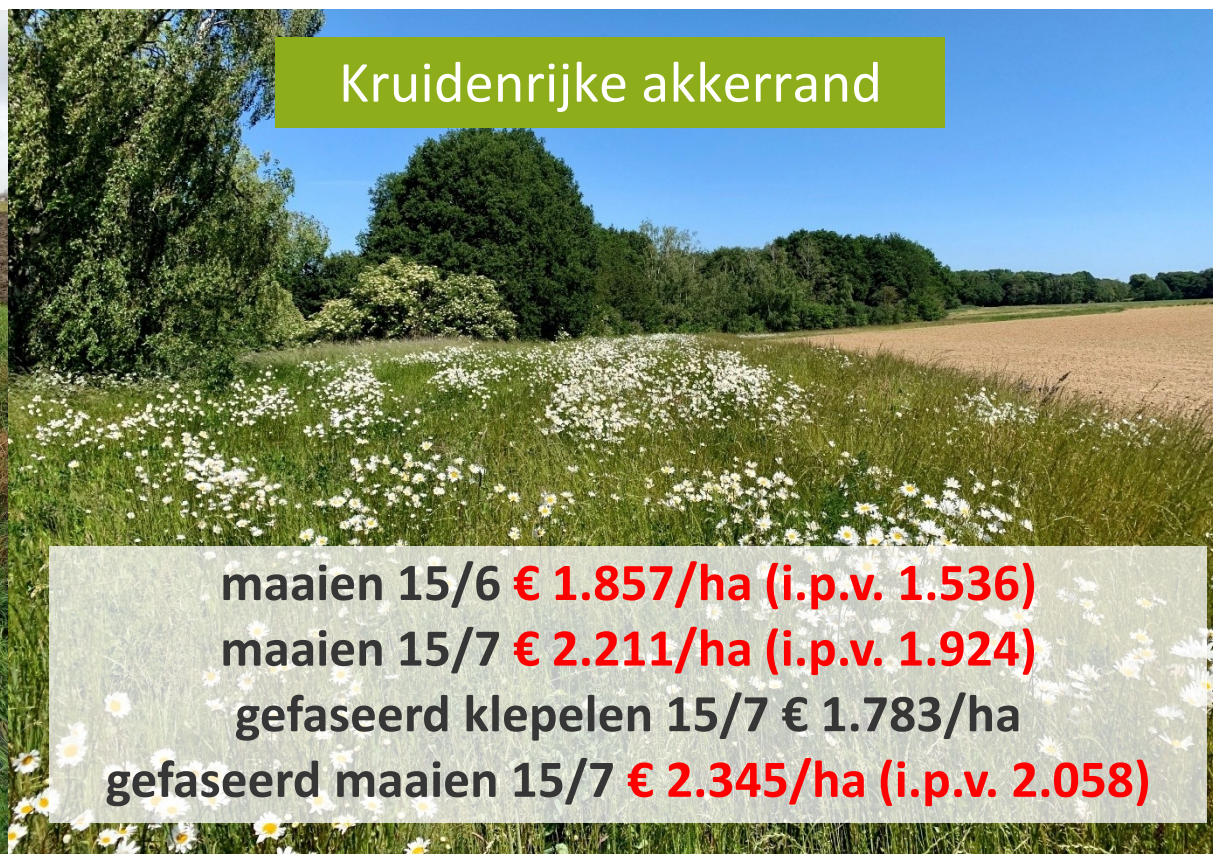
Beheerpakketten – bufferen en verbinden

- Bufferen en verbinden van kwetsbare elementen (ook VHA-waterlopen) en natuur langs bouwland met (kruidenrijke) grasstroken, bloemenmengsels
 - In beheergebieden voor bufferen en verbinden en voor soortenbescherming

Akkerrand

vrij maaien
€ 1.250/ha

Kruidenrijke akkerrand

maaien 15/6 € 1.857/ha (i.p.v. 1.536)
maaien 15/7 € 2.211/ha (i.p.v. 1.924)
gefaseerd klepelen 15/7 € 1.783/ha
gefaseerd maaien 15/7 € 2.345/ha (i.p.v. 2.058)

Bloemenakker

(keuze uit éénjarig,
tweejarig of meer-
jarig mengsel)
€ 1.998/ha

Beheerpakketten – onderhoud houtige kleine landschapselementen

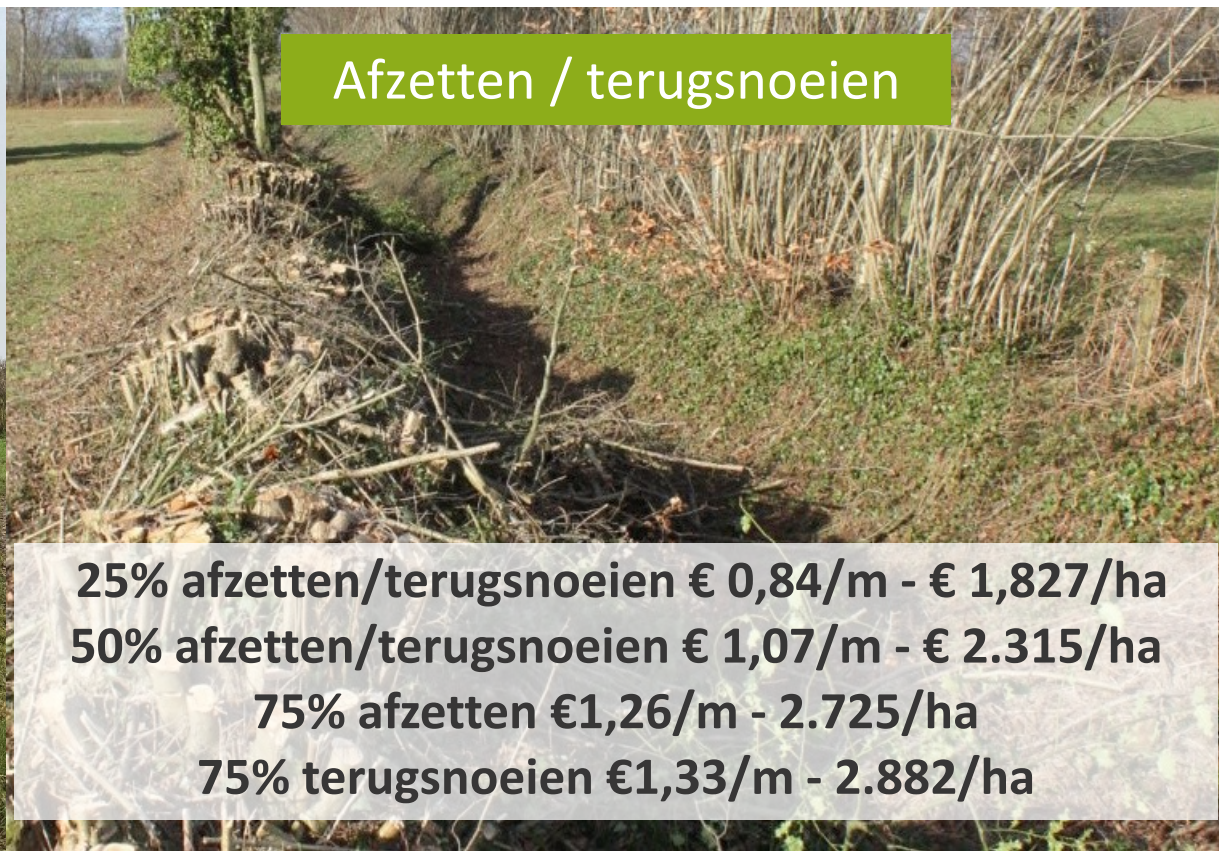
- Beheer van houtige KLE langs bouwland, grasland en blijvende teelten
 - In volledig Vlaanderen
 - Geen windschermen, erfbeplanting en (sier)tuinen

Jaarlijks snoeien

€ 1,95/m/jaar

Afzetten / terug snoeien

25% afzetten/terug snoeien € 0,84/m - € 1,827/ha
50% afzetten/terug snoeien € 1,07/m - € 2.315/ha
75% afzetten €1,26/m - 2.725/ha
75% terug snoeien €1,33/m - 2.882/ha

Knotten

€ 8,51 / boom / jaar

Beheerpakketten – botanisch beheer

GRASLAND

- Ontwikkelen en instandhouden van botanisch waardevolle graslanden
 - In alle beheergebieden

432 euro/ha/jaar

870 euro/ha/jaar

1.225 euro/ha/jaar

1.406 euro/ha/jaar

1.593 euro/ha/jaar

1.593 euro/ha/jaar

Vlaanderen
is open ruimte

Beheerpakketten – weidevogelbeheer

GRASLAND

- ▶ Uitgesteld maaien / extensief begrazen in functie van weidevogels
 - In bepaalde beheergebieden

Rustperiode 22 juni
€ 754/ha

Rustperiode 15 juli
€ 1.222 euro/ha

Rustperiode 22 juni -
plasdras
€ 1.414 /ha

Rustperiode 22 juni
– ontwikkeling
€ 599 /ha

Beheerpakketten – akkervogelbeheer

BOUWLAND

- **Faunarand (plus):** gefaseerd beheerde graskruidenstrook, optionele korte, braak- en bloemenstrook
 - In bepaalde beheergebieden

Faunarand
€ 2.444/ha

Faunarand plus
€ 2.644/ha

Beheerpakketten – akkervogelbeheer

BOUWLAND

- ▶ **Faunavoedselgewas: graan / zaadleverend gewas als wintervoedsel voor akkerfauna**
 - In bepaalde beheergebieden

Faunavoedselgewas
€ 2.444/ha

Faunavoedselgewas wisselteelt
€ 2.644/ha

Beheerpakketten – akkervogelbeheer

BOUWLAND

- **Fauna-akkers: combinatie van faunarand (plus) en faunavoedselgewas of luzerne**
 - In bepaalde beheergebieden

Fauna-akker € 2.248/ha
Fauna-akker plus € 2.349/ha

Fauna-akker luzerne
€ 2.072/ha

Beheerpakketten – akkervogelbeheer

BOUWLAND

- ▶ **Luzernehooiland: opeenvolging van graan en extensief beheerde luzerne**
 - In bepaalde beheergebieden

Luzernehooiland
€ 2.094/ha

Beheermaatregelen – afvoeren van het maaisel

► Waarom?

- Meer structuur en variatie in de vegetatie
- Meer afvoer van nutriënten
- Minder veronkruiding

► Maaisel

- Veevoeder
- Compost
- Strooisellaag in stallen
- Onderwerken

► Alternatief: Kruidenrijke akkerrand 15 juli – gefaseerd klepelen

Beheermaatregelen – geen chemische bestrijding

► Waarom?

- Bufferende werking
- Hoger aanbod aan insecten (zomervoedsel)

► Onkruidbestrijding

- Eénjarigen
 - Najaarsinzaai
 - Onkruidsnede
- Wortelonkruiden
 - Pleksgewijze mechanische bestrijding
 - Onderbreking met vlinderbloemig maaigewas (faunavoedselgewassen)
 - Mits toestemming: grootschaligere bestrijding via afwijking op de beheervoorwaarden, chemische bestrijding (korting op de beheervergoeding), verplaatsen van de maatregel

Beheermaatregelen – geen bemesting

► Waarom?

- Bufferende werking
- Te sterke concurrentie van grassen tegengaan
- Bloei bevorderen

► Uitzonderingen

- Bemesting van faunavoedselgewassen
- Dierlijke bemesting bij weidevogelbeheer
- Kalibemesting van luzerne

Beheermaatregelen – geen verstoring

► Enkel activiteiten die verband houden met het beheer

- Risico op vernietigen van nesten
- Rustgebied voor fauna

► Uitzonderingen

- Regulier beheer van waterlopen
- Beheren van aanpalende (houtige) landschapselementen
- Mits melding: nutswerken < 3 maand, uitweg voor vellen van bomen, werken....
- Mits opschorting: nutswerken > 3 maand

► Ongewilde betreding door derden

- Occasionele betreding wordt niet gesanctioneerd
- Bij intensieve betreding: ontradende maatregelen (infobord, greppel, paaltjes,...)

Onvoorziene omstandigheden

► Uitzonderlijke weersomstandigheden

- Mogelijkheid tot herinzaai bij mislukte opkomst opgenomen in de beheervoorwaarden
- Afwijkingen op zaai- of maaidata op regionaal niveau
 - Op basis van data van het KMI
 - In afspraak met Landbouw en Zeevisserij
- Plaatselijke afwijkingen
 - Via een gemotiveerde melding (BO Loket)

► Verlies van pacht

- Overname door de nieuwe gebruiker van het perceel
- Voortijdige beëindiging zonder gevolgen voor het verleden

Omkeerbaarheid

► Status blijvend grasland

- Teller blijvend grasland loopt ook op BO met grasteelt
→ Grasland aangelegd in uitvoering van een BO mag na afloop van de BO gescheurd worden zonder risico op een herinzaaiverplichting

► VEN-gebied

- Grasland dat langer dan 4 jaar aanligt wordt beschouwd als permanent grasland, en valt onder het verbod op het wijzigen van de vegetatie
→ ANB verleent een individuele ontheffing van het verbod voor grasland aangelegd in uitvoering van een BO, mits de natuurwaarden die aanwezig waren voor het sluiten van de BO behouden blijven

Verzamelaanvraag

- ▶ **Wie een BO heeft moet jaarlijks een verzamelaanvraag indienen**
 - Minstens 1 perceel subsidiabele landbouwgrond registreren (andere grondgebruikers)
 - Percelen onder BO registreren. Hagen, heggen en knotbomen moeten (omwille van de beperkte afmetingen) niet geregistreerd worden.

- ▶ **Percelen met een BO worden voorgevuld met de passende bijkomende bestemming**
 - Controleer of de perceelsoppervlakte overeenstemt met de contractuele oppervlakte
 - Vul de hoofdteelt in voor zover niet voorgevuld.
 - ➔ Welke hoofdteelten in aanmerking komen is terug te vinden in de tabel 'Teeltcodes – combinaties met VLM beheerovereenkomsten op de website van Landbouw en Zeevisserij onder <https://lv.vlaanderen.be/bedrijfsvoering/verzamelaanvraag/tabellen-bij-de-verzamelaanvraag>
 - ➔ Let op incoherentie

Verzamelaanvraag

- ▶ **Overzicht van alle beheerovereenkomsten (ook volmachthouders)**
 - Via het 'Overzicht agromilieu- en plattelandsmaatregelen' op het [e-loket van Landbouw en Zeevisserij](#)
 - Via het tabblad 'Mijn BO's' op het BO Lokaal ([Mestbankloket](#))
- ▶ <https://lv.vlaanderen.be/subsidies/perceelsgebonden/vlm-beheerovereenkomsten-de-verzamelaanvraag>

Combinatie met andere maatregelen

- ▶ **Combinatie met andere maatregelen is mogelijk wanneer:**
 - Beheervoorwaarden compatibel zijn
 - Niet 2 x vergoed wordt voor dezelfde zaken (dubbelfinanciering)
- ➔ Combinatiemogelijkheden met ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen zijn terug te vinden in de combinatietabellen op de website van het Agentschap voor Landbouw en Zeevisserij onder <https://lv.vlaanderen.be/bedrijfsvoering/verzamelaanvraag/tabellen-bij-de-verzamelaanvraag>
- ➔ Deze regels gelden voor alle maatregelen die rechtstreeks of onrechtstreeks met overheidsmiddelen gefinancierd worden (dus ook via Leader, Waterlandschap,...)
- ➔ Combinatie met privaat gefinancierde maatregelen is altijd mogelijk

Controle

▶ Administratieve controles

- 100%, op basis van de verzamelaanvraag
- Controle op gebruik, teelt en oppervlakte

▶ Terreincontroles

- 5 % (gemiddeld), op basis van een risicoanalyse
- Controle op de beheervoorwaarden

▶ Monitoring (satellietbeelden, luchtfoto's)

- Teelt (deel van reguliere monitoring door Landbouw en Zeevisserij)

Sancties

► Zelfde werkwijze als bij de maatregelen van Landbouw en Zeevisserij

- Te late indiening verzamelaanvraag
 - 1% per werkdag, 100% als indiening > 25 dagen te laat
- Geconstateerde oppervlakte $\neq$ contractuele oppervlakte
 - Geconstateerde oppervlakte > contractuele oppervlakte
 - contractuele oppervlakte uitbetalen
 - Geconstateerde oppervlakte < contractuele oppervlakte
 - Reden: perceel te klein, (deels) niet in gebruik, (deels) geen landbouwgrond
 - Sanctie (berekend op niveau beheerpakket)
 - % verschil: berekend t.o.v. de geconstateerde opp
 - Verschil $\leq$ 3%: geconstateerde opp. uitbetalen
 - Verschil > 3% en $\leq$ 20%: geconstateerde opp. – 2 x verschil
 - Verschil > 20% : geen betaling
 - Verschil > 50% : geen betaling + bijkomende sanctie (bedrag van verschil)

Sancties

- Maatregelgebonden voorwaarden niet nageleefd
 - ▶ Procentuele verlaging, afhankelijk van ernst, omvang en impact van de vaststelling
 - ▶ Minimum 10% (minder ernstig, minder dan 25% van object, impact beperkt tot werkjaar)
 - ▶ Maximum 150% (ernstig, volledig beheerobject, impact op volgende werkjaren)
 - ▶ In extremis stopzetten en terugvorderen van al betaalde beheervergoedingen (beheerobject verwijderd / vernietigd)

De EU-regelgeving laat niet toe dat gewerkt wordt met aanmaningen, maar bij terreincontroles worden marges gehanteerd die verhinderen dat sancties worden opgelegd bij marginale incidenten

- Conditionaliteit niet nageleefd (geen onderdeel controle BO)
 - ▶ Gevolgen voor alle GLB-betalingen, ook voor de beheervergoedingen van beheerovereenkomsten
 - ▶ Procentuele korting 1% - 100% (ernst, opzet, herhaling)

Beschermingsstroken langs VHA-waterlopen

- ▶ **Toepasbaar op de beschermingsstrook**
 - Onderhoud KLE
 - Botanisch beheer grasland
 - Weidevogelbeheer grasland
- ▶ **Toepasbaar op de beschermingsstrook mits verlaagde vergoeding**
 - Kruidenrijke akkerranden en faunaranden (plus)
- ▶ **Niet combineerbaar (<> beperkingen op bodembewerkingen, teelt en maaibeheer)**
 - Akkerrand
 - Bloemenakker
 - Faunavoedselgewas (wisselteelt), Fauna-akker (plus), Luzernehooiland

→ Beschermingsstrook aanleggen tussen VHA-waterloop en BO. Hierop kan een BO kruidenrijke akkerrand of een ecoregeling aangevraagd worden.

Beschermingsstroken langs VHA-waterlopen

► Kruidenrijke akkerranden vanaf 2026

- Mogelijk langs alle VHA-waterlopen in beheergebieden
- Meteen voldaan aan verplichtingen beschermingsstrook
- Verlaagde vergoeding enkel op de effectieve overlap met de beschermingsstrook (3 m in GT 0-3, 5 m in habitatrichtlijngebied en groene bestemming)
- Compensatie door verhoging van de standaardvergoeding (ook voor lopende BO)

	Huidige vergoeding	Verlaagde vergoeding op beschermingsstrook	Verhoogde vergoeding naast beschermingsstrook
Kruidenrijke akkerrand 15 juni	€ 1.536 / ha	€ 1.216 / ha	€ 1.857 / ha
Kruidenrijke akkerrand 15 juli - volledig maaien	€ 1.924 / ha	€ 1.570 / ha	€ 2.211 / ha
Kruidenrijke akkerrand 15 juli - gefaseerd maaien	€ 2.058 / ha	€ 1.704 / ha	€ 2.345 / ha
Kruidenrijke akkerrand 15 juli - gefaseerd klepelen	€ 1.231 / ha	€ 1.142 / ha	€ 1.783 / ha

➔ Samen met ER gevarieerd (getrapt) aanbod om de beschermingsstroken in te vullen

Vlaanderen
is open ruimte

Vragen?

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

www.vlm.be

Vragen

- ▶ **Is er een BO voor het snoeien van windschermen langs fruitplantages**

Nee, klassieke windschermen langs fruitplantages komen niet in aanmerking voor een beheerovereenkomst. Een beheerovereenkomst is wel mogelijk voor gemengde aanplanten die extensief beheerd worden als losse heg of houtkant.

- ▶ **Als een BO afloopt maar de strook blijft wel liggen, vanaf wanneer krijgt dit de status van BG dat niet gescheurd mag worden**

De vrijstelling geldt in principe twee jaar, maar omdat ecoregelingen die opleggen dat je geen blijvend grasland mag scheuren op je bedrijf maar één jaar in rekening (mogen) brengen is dat niet altijd een goede keuze. De vrijstelling blijft wel behouden als je na afloop van de BO een ecoregeling of agromilieuverbintenis toepast.

Vragen

- ▶ **Wat als de BO al eens werd hernieuwd en de strook er dus al 10 jaar ligt. Geldt dan wel een herinzaaiverplichting?**

Nee, voor alle grasstroken die werden aangelegd in uitvoering van een BO, ecoregeling of agromilieuverbintenis geldt na afloop een vrijstelling, ongeacht hoe lang je de maatregel hebt toegepast (kan ook een opeenvolging zijn van verschillende maatregelen).

- ▶ **Kan een bestaande BO tijdens de looptijd omgezet worden naar een andere, nieuwe BO?**

Enkel wanneer de nieuwe BO gesloten wordt voor een strenger beheerpakket binnen dezelfde doelstelling. Je kan een kruidenrijke akkerrand 15 juni omzetten naar een kruidenrijke akkerrand 15 juli – volledig maaien bijvoorbeeld, maar omgekeerd gaat niet.

Vragen

- **Op welke BO's kan een houthakseldam aangelegd worden?**

De houthakseldam mag op een kruidenrijke akkerrand aangelegd worden, niet op een faunarand (plus). Bij de andere bouwlandpakketten ligt de houthakseldam om praktische redenen beter naast het perceel.

Meer informatie

www.vlm.be/beheerovereenkomsten

beheerovereenkomsten@vlm.be

[Contactinfo bedrijfsplanners](#)